

Thomas, de Anim., a. 20, ad undecimum per Angelos infundi arbitratur, et idem, 4 part., quæst. 89, art. 1, ubi ait animam separatam intelligere per conversionem ad res actu intellegibiles, sub quibus comprehenduntur Angeli, et consentiunt Cajetanus ibi ad tertium, et Ferrarius tertio, contra Gent., cap. 68, col. 4. Et videtur probabile, quæ enim possunt fieri per causas secundas, Deus non facit se solo: in præsenti vero effectus, de quo loquimur, potest fieri per Angelos, producuntur siquidem species per actionem intentionalem, quæ non requirit transmutationem subjecti, qua etiam de causa potest Angelus movere corpus localter, et illuminare alium Angelum similiter: ergo et producere species. Contrarium opinantur multi, eo quod Angelus nequeat educere formam de materia, nisi forte illiusmet reppresentativum, quætamen ratio non convincit, quavis enim Angelus nequeat producere qualitates materiales: quippe, quas eminenter non continet: valet tamen qualitates intentionales, quia sui sunt ordinis, illasque aliquo modo continent, cum sit plenus specierum: sine qua virtute non appetit, quomodo explianda sit locutio, aut illuminatio Angelorum.

7. *Primum dictum D. Thomæ valde dubium.* — Quod vero secundo loco D. Thomas, numero 5, allatus addit, predictam scilicet cognitionem esse imperfectam, dubium habet. Ejus vero ratio colligitur ex articulo primo illius quæstionis. Pro cuius intelligentia notandum, species duplice posse esse infusas: per se nimis, aut per accidens per se infusæ dicuntur, que ex naturali modo productio- nis postulant infundi: per accidens vero, quæ ex natura sua poterant fabricari per intellectum agentem, ex accidente tamen per infusionem dantur, unde species per se infusæ alterius rationis sunt ab acquisitis: per accidens vero infusæ cum eisdem sunt ejusdem rationis. Supponit ergo D. Thomas species quæ animæ infunduntur esse per se infusas, et alterius rationis: unde jam arguit. Unaqueque natura intelligens distincte cognoscit per species illi naturales et adæquatas capacitatib; suæ: per species vero universaliores, et quæ adæquate convenient superiori naturæ, imperfecte cognoscit natura inferior: quia non habet virtutem sufficientem ad utendum illis: cum ergo anima nostra in infimo sit gradu intellectualium et connaturale illi sit, cognoscere per species imperfectas, utpote per sensus acceptas, si extra hunc statum constituantur, illaque infundantur species superioris rationis

capacitatem illius excedentes, non poterit sane per illas distincte intelligere: hæc ergo sententia est valde dubia.

8. *Quarta assertio circa proximum dubium.*

— *Probatur.* — Unde sit quarta conclusio. Probabilis videtur, animam separatam habere distinctam cognitionem rerum naturalium per species illi infusas, ita Aegidius, quodlibet quinto, quæstione ultima. Probaturque primo, quia nulla est necessitas ponendi cognitionem confusam: rationes autem n. 5 factæ ad probandum animam cognoscere naturalia, videntur etiam probare de cognitione distincta: vel ergo non concedatur animæ cognitione naturalium, vel concedatur distincta, quia naturalis animæ perfectio non consistit in confusa cognitione, sed in distincta, illi naturaliter possibili, nec naturale desiderium animæ sistit in inconfusa. Secundo lumen naturale intellectus potens est ad cognitionem distinctam, non tantum ad confusam: ergo illi debentur species ad talem cognitionem. Tertio Deus supplet vicem causæ naturalis: ergo perfectius operabitur, quam inferiora agentia: ergo dabit animæ separatae species illi proportionatas, perfectio enim operantis, non in eo tantum est, ut agat res perfectas, sed etiam proportionatas. Quarto, vel est possibile concedi animæ separatae species proportionatas ejus viribus, vel impossibile: si primum, ergo dantur illi: hoc enim est magis consonum naturæ, proindeque judicandum est Deum operari ea, quæ rerum naturis magis consonant, ac sunt possibilia: sine fundamento autem existimabuntur tales species impossibilis: ergo de facto communicantur hujusmodi species separatae animæ. Dices: impossibile esse animæ species per se infusas ponere, ac simul proportionatas. Sed contra primo quia si hoc impossibile esset, jam non recte poneatur DEUS conferre animæ species per se infusas, sed infundere solum ejusdem rationis cum acquisitis ad supplendum vicem earum: namque melius est habere species proportionatas, quam nimis perfectas cum improportione. Secundo nulla ratione probari potest esse impossible DEO efficere species perfectiores, quam quas efficit intellectus agens, minus tamen perfectas, quam angelicas, quæque proportionentur animæ separatae: quin potius videtur contra rationem, animam in ordine substantiarum separatarum constitutam habere non posse species pro illo statu proportionatas: cum enim status ille sit perfectior, utpote a materialitate expeditus, licet species sint aliquantulum perfectiores, quam nostræ, erunt

illi proportionatæ: sunt itaque possibiles species mediae inter angelicas ac nostras, quæ proportionatæ sint animæ separatae habenti statum medium inter Angelos et statum es- sendi in corpore: manet ergo probata conclusio, et solutum fundamentum contrariae sententiae.

CAPUT VIII.

1. *Quid D. Thomas sentiat in præsenti.* —

Quid Scotus. — Postquam dictum est de cognitione animæ separatae, superest comparamus modum cognoscendi illius, cum modo animæ conjunctæ, ut colligamus quis horum statuum sit melior. D. Thomas supra respondet, licet modus cognoscendi animæ separate secundum se sit melior, non tamen animæ, quia improprio- nationatus. Itaque videtur sentire animam conjunctam melius cognoscere. Ratio illius est, quia animæ uniuertur corporibus, ut perfectiore cognitionem rerum habere possint. Scotus, in 4, dist. 45, q. 2, vult cognitionem quoque animæ conjunctæ esse perfectiore, atque adeo cognitionem sine dependentia a phantasmate non esse simpliciter meliore cognitione cum dependentia, sed ex dictis videtur aliter dicendum, et primo suppono contra Scotum cognitionem sine dependentia a corpore, et phantasmatis perfectorem esse, quam cum dependentia. Quod D. Thomas posuit, nec potest negari ab Scoto, quia illa cognitio est perfectior simpliciter, utpote Deo conveniens et Angelis: quare si animæ non ideo est, quod non sit melior, sed quod anima minus capax sit illius, quemadmodum cognitio sine discursu perfectior est, quam cum discursu licet animæ non sit melior, quia illi impossibilis. Secundo suppono, dictam comparationem fieri absolute, vel etiam circa res determinatas.

2. *Prima assertio ostenditur multipliciter.* — Prima conclusio absolute loquendo, melius intelligit anima separata, quam conjuncta. Patet ex dictis, primo, quia intelligit se quidditative, quod in corpore non praestat. Secundo concipiit intelligentias propriis conceptibus, et non per negationes, quod non sic in corpore. Tertio Deum melius cognoscit, quia cognoscit melius effectus illius et meliores. Quarto, cum sit libera a corpore, aptior est ad intelligendum, et ad perseverandum in actibus intellectus, ut

D. Thomas, art. 2, ad 1, docet et colligitur ex illo Sap. 9: *Corpus, quod corruptitur, aggrat animam, et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitante.*

3. *Secunda assertio explicans varias comparationes circa titulum capituli.* — Secunda conclusio. Comparando etiam cognitiones, melius intelligit anima separata res etiam materiales, quam conjuncta. Pro qua observa, in anima separata dari species materialium rerum, quas hic acquisivit, dari etiam species infusas, utique per se: quæ namque infusæ sunt per accidens, neutiquam infunderentur de iis rebus, quarum jam anima in corpore species acquisierat, sed supplerentur tantum, quæ deessent: supponendo ergo per se infusas esse (quod est probabile, neque ad præsens refert) comparatio intenta fieri potest multis modis quibus omnibus anima separata melius intelligit, quam conjuncta. Prima comparatio. Anima separata melius intelligit per species acquisitas, quam conjuncta, quia est liberior, et lumen intellectus expeditius. Secunda comparatio. Per infusas melius intelligit, quam per acquisitas, quia infusæ sunt perfectiores, atque animæ pro illo statu magis proportionatae, quam acquisitæ, estque rationabile, ut anima per conversionem ad superiora melius intelligat, quam per conversionem ad inferiora. Unde patet quod separata per infusas melius intelligit, quam conjuncta per acquisitas, quæ est ultima comparatio. Itaque modis omnibus melius intelligit separata.

CAPUT IX.

1. *Primum argumentum pro statu separatio- nis.* — *Platonis et Avicennæ sententia.* — *In quo discrepent.* — *Accedit Scotus sententia divi Thomæ.* — Hæc quæstio oritur ex præcedenti: omnis enim forma unitur materiæ, ut melius illi sit, quam si extra corpus maneat, atque ut melius exerceat operationes suas, animæ vero rationali non sic contingit, potius enim unio ad corpus illi deterior est, quia impeditur valde ab operatione sua: ergo melius illi est, esse separatam. Secundo animæ status in corpore est contra naturalem ejus inclinacionem, inclinatur siquidem vehementer ad cognoscendum Deum et Angelos, et ad perfecte intelligenda omnia: quæ certe inclinatio impeditur in corpore: est ergo ibi violenter, atque

adeo naturale ei est esse extra corpus. Hæc fundamenta coegerunt Platonem in Timæo, Phædro et Phædone ad dicendum animas nostras non esse existimandas, sicut formas naturales, quæ ideo naturali vinculo uniuntur materiae, quia earum esse est materiale et imperfectum, nostras vero esse immortales et subsistentes, ac proinde quasi invitatis teneri in corpore, indeque egredi optare. Ita etiam Avicenna 9, Metaphysicæ, cap. 1, dicens propriam perfectionem animæ nostræ esse, ut describatur in ea forma totius universi, ac fiat sèculum intelligibile, corpus vero multum nocere animæ ad hanc perfectionem obtinendam, quam naturaliter desiderat : differt autem Avicenna a Platone, quod non neget esse naturale animæ nostræ in principio uniri corpori, sed ait esse statum naturalem imperfectum, sicut status pueritiae homini est naturalis, licet imperfectus, statum tamen separationis esse animæ magis naturalem, magisque perfectum. Ita quoque Scotus, in 4, dist. 46, quæst. 2. Non placet autem D. Thoma hæc sententia, quoniam essentia animæ tota est ad informandum corpus. Unde aptitudo et inclinatio ad corpus omnino est inseparabilis ab illa, et quidquid huic inclinationi repugnat, præternaturale est ipsi animæ. Qua de causa, in quæst. 81, art. 1, scribit intelligere animæ separatae præternaturale ei esse, cum et status ipse præternaturalis sit : licet ad tertium addat, naturale esse, prout distinguitur contra supernaturale. Unde conatur S. Doctor salvare intelligendi modum animæ in corpore illi potiorem esse, quam extra corpus, quia censuit inconveniens intelligendi modum præternaturale præstare naturali. Verum superius ostensum est, intelligere extra corpus esse melius, siveque integrum manet dubium, ac plane non facile. Nec est mirabile in hac mirabili hominis compositione difficultatem obtrudi. Nam in materia quoque morali et naturali gravissima dubia oriuntur ex illa corporis et spiritus copulatione. Quomodo, inquam, anima nostra spiritualis sit, et corpori immersa, quomodo subsistens, simusque vere informans, quomodo intellectiva et sensibus alligata, quæ repugnantiam quædam includere videntur. Ex quibus ulterius aliæ oriuntur salebra in eo potissime fundatae, quod humanam compositionem velimus ad modum aliarum compositionum naturalium metiri, quod tamen nec stare semper potest, nec est cur stet, quia si compositio hominis singularis est et mirabilior aliis, non est mirum, si aliquid ex illa sequatur singulare.

2. *Prima assertio probatur tripliciter.* — Dico ergo primo certissimum esse animam naturaliter uniri corpori, et hanc esse naturalem conditionem illius. Probatur, quia, ut dictum est ex D. Thoma anima essentialiter est forma, omnis vero forma naturaliter informat. Secundo, quia naturale est, ac maxima perfectione naturæ, quod in sensibili mundo existat homo, propter quem totus fabricatus fuit : consurgit autem homo ex informatione animæ : ergo talis informationis naturalis est. Tertio, anima ex se est imperfectum ens ad aliud constitendum, seu perficiendum ordinatum : constituere ergo naturale illi est, aliudque componere, ac perficere.

3. *Secunda assertio tripartita.* — Dico secundo, videri certum, ex unione ad corpus animam non reddi imperfectiorem in substantia sua, quin potius explicare perfectionem perficiendo aliud : quare licet substantialiter non perficiatur, habere tamen in corpore modum essendi magis conformem ipsi substantiae. Hæc conclusio quoad omnes partes liquet ex dictis. Nam tota substantia animæ, quæ est in corpore, manet extra corpus : non ergo perficitur anima, nec fit imperfectior propter communicationem, vel separationem. At enim dum corpori unitur, totum perficit hominem, in eoque explicat perfectionem suam, cum omnis causa, dum effectum causat, virtutem suam declarat : quia vero causalitas per intrinsecam fit informationem, ad quam anima ex se ordinatur, ideo substantia animæ naturaliter apta est ad corporis informationem : unde tandem actualis informationis maxime consonat substantiae animæ, sicut in universum actus proportionatur potentiae, perfectioque illius censemur : considerando ergo substantiam animæ, non dubium, quin melior sit illi status in corpore, quam extra corpus.

4. *Tertia assertio etiam tripartita.* — Tertia conclusio. In ordine ad operationes, extensive perficitur anima in corpore, quoad modum tamen efficiendi perfectiores operationes non est ei melius esse in corpore corruptibili, sed potius ex illo impeditur, quod contra naturam animæ non est, sed naturalis potius imperfectio, quæ imperfectam conditionem illius comittatur. Prima pars suadetur : namque anima in corpore principium est operationis vegetativæ et sensitivæ, et cæterarum omnium, quas per corpus solum exercet. Secunda pars habetur ex dictis. Tertia declaratur inductione, multa enim convenienter rebus inseparabiliter, non ut perfectiones earum, sed potius

ut imperfectiones, et, ut ita dicam, miseriae, quæ ex imperfectione subjecti consequuntur, sic naturale est homini esse mortalem, non ut perfectio, sed ut imperfectio, sic in praesenti propria conditio est animæ nostræ uniri corpori corruptibili, naturalisque modus inceptionis ejus. Ex quo si aliquod detrimentum patitur in operando, naturalis profecto perfectio ejus est, ac miseria, non violentia : quemadmodum melius esset animæ semper ratione uti, nec carere unquam usu rationis, et tamen naturale illi est per aliquot annos eo usu carere, neque hoc violentum dici potest, sed quædam naturalis imperfectio. Declaratur ratione, cum enim aliquid intrinsecè ordinatur ad finem, hujus consecutio perfectio est illius, et status in tali fine maxime naturalis, quæ vero inde incommoda fortasse sequuntur, non violenta putantur, sed naturales sequelæ ex tali conditione nature, sic finis naturalis pendum est totum corpus sustinere, ex quo plane sequitur esse illos debere in infimo loco, patique oportere incommoda, quæ non contra illorum naturam sunt, sed eorum comitantur imperfectio : cum ergo anima nostræ finis sit, constituere naturale compositum omnium perfectissimum, id attenditur magis : ex quo si aliquod detrimentum patitur, naturalis conditio est, non violentia. Dices : ergo infelior est conditio animæ nostræ inter omnes formas corporis, cum omnes aliæ perficiantur in corporibus, non vero nostra. Sed non recte, potius enim felior est aliis, quia et in corpore perfectiores exercet, et præterea a corpore separata aliud perfectum modum operandi habere potest, quæ non infelicitas, sed felicitas magna est : cum nequeat ab illa auferri tota perfectio, sicut ab aliis formis, quæ in separatione desinunt esse, sed dum illi auferitur perfectio, quam habebat in corpore, alia succedit.

5. *Ad primum argumentum in n. 1.* — *Ad secundum.* — *Quæstiuncula suborta.* — Ad primum argumentum initio positum dico, animam ex unione ad corpus in multis perfici : quod vero in aliquo impediatur, singulare illi est, nec mirum, quia singularis est inter omnes, neque debet imputari Deo, quod hanc naturalam nostram cum multa intra se pugna constituerit, cum non fuerit modo alia naturaliter factibilis. Ad secundum dices, statum in corpore esse naturale, utpote conformem essentiæ, licet non expletat omnes illius naturales inclinationes, non tamen propterea est omnino violentus separationis status, sed aliquo modo etiam naturalis, cum anima ex sua

essentia subsistens sit et incorruptibilis. Rursus ex conditione naturæ suæ vendicat uniri corpori corruptibili, ex quo naturaliter sequitur debere tandem ab illo separari, post separationem vero naturale quoque illi est ita manere, id est, ex se habet vires ad manendum, ac de facto manet in statu satis perfecto, ubi expletum quædam inclinationem naturalem perfectissimam : unde status ille secundum hæc omnia naturalis illi est, licet ex parte, qua non habet essentiale finem, id est, informationem, ad quam ordinatur, sit præternaturalis. Petes igitur, quisnam status illorum sit simpliciter magis naturalis, neuter enim videtur ita naturalis, ut totam capacitatem animæ, et omnes ejus inclinationes expleat. Pro quo sit,

6. *Quarta conclusio.* Absolute loquendo status in corpore est magis naturalis animæ. Declaratur : nam licet status extra corpus magis naturalis sit ea ratione, qua anima cum intelligentiis convenit, ac secundum ea, quæ propria illius sunt, ac secundum differentiam ultimam essentiale, qua est forma corporis, magis naturalis est illi status in corpore, atque adeo simpliciter magis naturalis : cum magis naturalia sint absolute, quæ convenienter rei secundum essentialia, quam quæ convenienter secundum communia. Dices : Magis naturale est, quod diurnius est, esse autem in corpore est temporarium, at extra corpus aeternum, naturaliter loquendo : hoc ergo est magis naturale respondet primo, magis naturale diurnius esse ex parte rei, cui est naturale, secus si ab extrinseco impediatur, ut in praesenti cernitur, anima enim in corpore semel creata semper in eo de se maneret, hinc enim illa tam insita inclinatio hominum ad vivendum 2, Corinth., c. 5 : *Nolumus expoliari, sed supervestiri.* : attamen quia ab extrinseco impeditur a contrariis agentibus, ideo non permittitur perpetuo manere in statu corporis. In alio vero statu perpetuo manet, quia abest a contrariis. Secundo respondetur, statum maxime consonum inclinationi animæ nostræ esse perpetuam cum corpore unionem corruptioni non obnoxiam, et a cognitione perfecta rerum omnium non impedibilem, quem statum habebunt animæ beatorum post resurrectionem, quæ certe resurrectio, si naturalis esset, cessaret difficultas præsens, diceretur quippe animam quasi ab imperfecto ad perfectum procedere, ut primo naturale ei esset residere in corpore, in quo pro aliquo tempore non uteretur ratione, deinde, ut paucatim acquireret corpus, in quo uti posset ra-

tione, sed adhuc imperfecte, et quasi in via ad statum perfectiore; postmodum vero a corpore separatam, subire naturalem conditio nem, majoremque intellectus perfectionem acquirere, ut ita omnem essendi modum experiretur. Denique corpori reuniam a Deo nancisci omnem suam perfectionem. At enim quia resurrectio naturalis non est, sed ex gratia, ideo in hac evasione non quiescit intellectus. Dici ergo posset, licet resurrectio eo modo, quo nunc fit, et respectu finis, ad quem ordinatur, sit absolute supernaturalis, attamen etiam intra leges naturæ sistendo, videri naturalem conditionem hominis postulare, ut habeat finem aliquem perpetuum non solius animæ, sed totius compositi, et quod aliqua detur retributio malorum et bonorum, non tantum in animabus, sed etiam in compositis: siquidem homines ipsi sunt, qui bene, vel male operantur. Unde consequenter dicendum eset, ad providentiam Dei, ut auctor naturæ est, pertinere reunire animam separatam corpori aliquo modo incorruptibili, in quo possit totam suam naturalem perfectionem obtinere et complete bearri, quod quidem appareret dictum est. Sed illud longius examinari alibi solet, maxime enim pendet ex cognitione naturalis finis animæ nostræ. Quod si hoc non credatur, astrui necessario debet, naturam humanam talis esse conditionis, ut intra leges naturæ stando, nequeat perfectum statum naturale habere, sed per gratiam perfici, nec posse separari a gratia cum tota sua perfectione naturali, et ideo a Deo ad finem supernaturalem elevatam esse, et per gratiam ei concedi, quod per naturam deerat, nec hoc ex imperfectione humanæ naturæ provenire, sed ex perfectione, quia enim talis natura multa ambit, non potuit naturaliter tota ejus capacitas repleri, sed necessaria fuit gratia.

CAPUT X.

UTRUM ANIMA SEPARATA APPETAT ITERUM REUNIRI CORPORI.

1. *Opinio Scotti dupli argumento suadetur.* — *Opinio D. Thomæ contraria.* — Hæc quæstio facile resolvitur ex dictis, Scotus enim supra consequenter negat talem appetitum: tum quia, inquit, anima ex unione nihil perficitur: tum quia illa reunio est impossibilis per naturam, inclinatio vero naturalis non est ad impossibile, vel dicendum falso esset resurrectio nem esse naturalem, D. Thomas ubique tradit

contrarium: nominatum 1 p., quæst. 26, art. 1, ad 6, colligiturque ex quæst. 4, art. 5, de Spirituali creaturis, art. 2, ad 5, de Potentia, quæst. 5, art. 1, ad 5, in 4, dist. 43, quæst. 1, art. 1, quæstiunc. 3, ad 4, dist. 49, quæst. 1, art. 1, quæstiunc. 4. Est autem pro resolutione notandum appetitum duplicem esse, naturalem scilicet et elicitem. Notandum item corpus animæ posse reuniri, idem quod antea, atque eodem modo, scilicet corruptibiliter, ac miseriis obnoxium, et impediens perfectam cognitionem superiorum: posse denique perfectiori modo disponi, libertatum scilicet a corruptione: de anima similiter loqui possumus, vel secundum præcisam cognitionem naturalem, vel absolute prout nunc res habet.

2. *Prima assertio.* — *Ad primum Scoti in in num. præcedenti.* — *Ad secundum.* — His positis sit prima conclusio. Appetit naturali anima separata appetit corpus. Probatur, quia appetitus naturalis est solum rei quædam aptitudo naturalis, quæ metaphorice nomine appetitus explicatur, ut dictum a nobis est 1 phys., et alibi non semel, sed anima separata semper retinet eamdem aptitudinem ad corpus, semperque est pars ex natura sua ad perficiendum aliud; ergo, etc. Neque vero contra hoc procedunt argumenta Scoti. Ad primum enim negatur consequentia. Nam appetitus naturalis partis non semper respicit necessario bonum partis, sed bonum totius: satis ergo est, animam perficere hominem, ut corpus appetere dicatur. Secundo respondeo in illa etiam unione perfici aliquo modo animam, ut supra ostensus jam est. Ad secundum dico, unionem animæ ad corpus absolute esse naturalem, et hanc respici ab appetitu naturali. Quod vero illa sit reunio, et non prima unio nihil referre ad appetitum naturale, atque hoc est, quod alteri dici solet, licet reunio ad corpus quoad modum sit præternaturalis, quoad terminum tamen, id est, unionem esse naturalem, inclinationem autem ad terminum dirigi, ideoque naturalem esse simpliciter.

3. *Secunda assertio bimembris.* — Secunda conclusio. Valde probabile est, animam separatam ratione naturali ductam non appetere appetitu elicito reunionem ad corpus, nisi forte vellearet impossibly per naturam. Hanc conclusionem sic explico. Anima separata ratione naturali ducta judicaret esse impossible iterum reuniri per naturam, nisi forte attenta Dei potentia absoluta judicaret, etiamsi unio esset iterum facienda, fore ad corpus ejusdem

rationis cum priore. Anima ergo separata hoc cognoscens nollet, ut censeo, reunionem ad corpus. Probatur, quoniam recte judicaret hoc illi cedere in malum potius, quam bonum, in eoque magis perdere, quam acquirere, quia licet statum magis naturalem acquireret, amitteret tamen statum magis spirituale et liberum ab omni gravamine corporis: et licet edere posset denuo quasdam operationes: amitteret certe perfectissimas alias, et consortium substantiarum separatarum. Confirmatur primo: nam licet homo naturaliter sit mortal, si semel a mortalitate liberaretur, non illam appeteret, quia licet magis naturalis sit, non tamen est major perfectio: magis autem appetitur, quod perfectius est. Confirmatur secundo, quia vel anima reunionem appeteret propter bonum suum, vel propter perfectionem universi, ad cuius perfectionem homo spectat. Non primum, ut ostensus est: non secundum, quia licet nulla anima reuniretur corpori, non deesset mundo species humana per continua hominum generationem. Secunda pars conclusionis patet ex dictis in præcedenti quæstione. Nam si animæ separata daretur corpus obnoxium corruptioni, a quo non impediretur in operationibus intellectualibus, tale corpus quidem appeteretur ab anima. Unde anima separata elicere posset ejusmodi actum: *Si mihi daretur immortale corpus, ei uniret:* quia tamen

FINIS LIBRORUM DE ANIMA.

